

**КАК
ЦЕННОСТИТЕ
СЪЗДАВАТ
БОГАТСТВО?**

Х. -Търнър, Тромпернаарс,
Седемте култури на капитализма

Това, което се промени през последните 15 години, бе зараждането на икономическата конкуренция между отделните култури. Сега ние се изправихме пред световната конкуренция между съперничаещи си капиталистически култури.

Х. -Търнър, Тромпернаарс, Седемте култури на капитализма

Във всяка култура невидимата ръка, която регулира икономическата активност, е една скрита структура от вярвания. Тези културни предпочитания или ценности са здравата основа на националната идентичност и източникът на икономическата сила или слабост.

Д. Бел, Културните противоречия на капитализма

...Онова, което в последна сметка определя посоката на икономиката, е ценностната система на културата, в чийто контекст е вплетена икономиката. Икономическата политика може да бъде ефикасна като средство; но тя може да бъде само толкова *справедлива*, колкото формиращата я ценностна система.

Уважение	Печалба	Престиж
Признание	1. УСПЕХЪТ 	Професионален напредък
Условия на труд	Свободно време	Материален стандарт

38.2 - 44.7 ↑

(1991– 2004)

Висше образование

57-58% →

Средно образование

41- 42% →

(1997 – 2004)

Служители – 41-45%

→

Работници – 22-23%

→

Безработни ↑

Интелигенция - 18/9 ↓

(1997 – 2004)

Мъже – 79 / 60%

Жени- 21 / 40%

(19991 – 2004)

2. Типичният предприемач

•Семейни – 84%

•Несемейни – 16%

Размер на бизнеса

•работя сам – 15% ↓

•до 5 човека – 41% →

•6–10 човека – 16% →

•11-25 човека – 12% →

•26-50 човека - 8% ↑

•над 50 човека – 8% ↑

3. УСПЕХЪТ зависи от...

<p>С повишаване на възрастта до 60 г. размерът на бизнеса нараства</p>	<p>Предприемачите с по-високо образование притежават по-голям бизнес</p>
<p>Мъжете управляват по-големи предприятия</p>	<p>Безработните (17.7) и служителите (16.5) предприемачи имат по-голям бизнес</p>
<p>Типът населено място влияе съществено ... Варна, Бургас... село</p>	<p>А семейното положение ?</p>

4. УСПЕХЪТ зависи от
ОТНОШЕНИЕТО КЪМ:

Труда

Богатството (и
забогатяването)

Социалната
справедливост

Държавата

4.1. ...КЪМ ТРУДА

	Неуспех	Успех
Отношение към труда като безусловна и условна ценност	Упоритата работа в края на краищата се възнаграждава (трудът като безусловна ценност)	
	По-слаба подкрепа	По-силна подкрепа
	Само с работа не се успява – трябва да се търсят късмет, връзки (трудът като условна ценност)	
	По-силна подкрепа	По-слаба подкрепа

4.2. ... КЪМ БОГАТСТВОТО

(забогатяването)

	Неуспех	Успех
Отношение към богатството и източниците на забогатяване	Човек може да забогатее без да ощетява другите	
	По-слаба подкрепа	По-силна подкрепа
	Хората забогатяват само за сметка на други хора	
	По-силна подкрепа	По-слаба подкрепа

4.3. ...КЪМ СОЦИАЛНАТА СПРАВЕДЛИВОСТ

	Неуспех	Успех
Възгледи за социалната справедливост	Усилията на отделния човек трябва да се стимулират повече (диференциращ възглед за социалната справедливост)	
	По-силна подкрепа	По-слаба подкрепа
	Доходите трябва да бъдат относително еднакви (уравниловъчен възглед за социалната справедливост)	
	По-силна подкрепа	По-слаба подкрепа

4.4. . . . КЪМ ДЪРЖАВАТА

	Неуспех	Успех
Отношение към държавата	Държавата трябва да се грижи за всеки (подкрепа за «много държава»; силно преразпределение на обществените блага)	
	По-силна подкрепа	По-слаба подкрепа

5. УСПЕХЪТ зависи от ИНОВАЦИОННОТО ПОВЕДЕНИЕ

	Неуспех	Успех
Иновационно поведение	Проверените неща са за предпочитане	
	По-силна подкрепа	По-слаба подкрепа
	Готовност за поемане на бизнес риск	
	По-ниска готовност	По-висока готовност

Ценностен профил

В каква степен за Вас е важно работата, с която се захващате, да Ви предлага:	Много важно + важно (% от отговорилите)	Ранг
Умения	95	1
Доходи	95	2
Сигурност	94	3
Самостоятелност	93	4
Сътрудничество	87	5
Физически условия	87	6
Признание	82	7
Желано място	81	8
Социално осигуряване	80	9
Предизвикателства	78	10
Развитие	76	11
Обучение	68	12
Свободно време	64	13

Предприемачи / непредприемачи

(критерий “много важно”)

Предприемачи	Предприемачи (йерархична позиция)	Непредприемачи (йерархична позиция)	Непредприемачи
Умения	1	1	Сътрудничество
Сигурност	2	2	Умения
Самостоятелност	3	3	Високи доходи
Високи доходи	4	4	Обучение
Физически условия	5	5	Предизвикателства
Желано място	6	6	Признание
Признание	7	7	Сигурност
Сътрудничество	8	8	Социално осигуряване
Развитие	9	9	Самостоятелност
Социално осигуряване	10	10	Желано място
Предизвикателства	11	11	Развитие
Обучение	12	12	Физически условия
Свободно време	13	13	Свободно време

ПРЕДПРИЕМАЧИ / НЕПРЕДПРИЕМАЧИ

(по критерия „много важно + важно“)

Трудови ценности, които имат по-голямо значение за предприемачите		Трудови ценности, които имат по-голямо значение за непредприемачите	
сравнение по критерия <i>много важно + важно</i> - разлика (в %)			
самостоятелност	+17	обучение	+19
сигурност	+14	предизвикателства	+8
физически условия	+9		

ПРЕДПРИЕМАЧИ / НЕПРЕДПРИЕМАЧИ

(по критерия „много важно“)

Трудови ценности, които имат по-голямо значение за предприемачите

Трудови ценности, които имат по-голямо значение за непредприемачите

сравнение по критерия *много важно* - разлика (в %)

1	сигурност	+24	4	обучение	+15
	самостоятелност	+24		сътрудничество	+14
2	физически условия	+14	5	предизвикателства	+8
	умения	+13			
3	желано място	+8			
	развитие	+8			
	високи доходи	+7			

-
- **Защо СИГУРНОСТТА** е силна предприемаческа ценност?
 - **Защо САМОСТОЯТЕЛНОСТТА** е силна предприемаческа ценност?

самостоятелност & сигурност

